

DEBRÉCZENI FÜGGGETLEN UJSÁG

EGY ÓRA . . . K 25.—
NEGYED ÉVRE K 75.—
FÉL ÉVRE . . . K 150.—
EGÉSZ ÉVRE . K 300.—

SZERKESZTŐSÉG ÉS
KIADÓHIVATAL: DEB-
RECEN, PIAC-U. 49. SZ.
TELEFONSZÁM: 18.

POLITIKAI NAPILAP.

Apponyi jászberényi beszámolója

A békeszerződéstől a jogrend sérthetlenségéig

Jászberény, jun. 6. Apponyi Albert gróf vasárnap Jászberényben időzött, ahol az aktuális politika valamennyi kérdésével foglalkozott. Többek között a következőket mondta:

A béke aláírása

— Hazafiúi lelkiismeretem rákényszerített, hogy iszonyú kényszerhelyzetünkben a kormánynak a reánk erőszakolt béke aláírását javasoljam, amiből a tisztesség szabályai szerint az következett, hogy ezért az ellenszenves elhatározásért a kormányra nehezedő erkölcsi felelősséget osztozzam. *De ez nem jelent lemondást egyébről, mint az erőszakos eszközök alkalmazásáról.*

A békemű ezzel még nincs befejezve, hanem inkább csak most kezdődik, az aláírás pedig eszköz a nagyobb akcióképesség megszerzésére. Meg kell állapítanom, hogy Kelet-Európa nyugalmának egyedül az erős Magyarország az egyedüli szilárd bizonysága; ha ez a bizalom meginog, vagy nem tud megizmosodni, akkor visszaesünk oda, ahol nemrég voltunk, hogy egyetlen barátunk sem lesz.

A politikai pártok

A pártfegyelem helyébe a *nemzeti fegyelmet* akarom tenni. Talán mondanom sem kell, hogy a keresztény nemzeti irányzattal teljes mértékben rokonszenvezek, természetesen kiegészítve azzal a *szociális irányzattal*, amelynek szükségességére már évtizedek előtt elsősorban mutattam rá. Azt is természetesen tartom, hogy előtérbe lépett a nemzeti társadalomnak az az osztálya, amely valóban a nemzet gerince, amely a felforgató irányzatokkal szemben a legnagyobb ellenállóképességet tanúsította, ez a *kisbirtokos osztály*. A kisgazdapárt megerősödésbe vitte a földbirtokreform problémáját és ez a reform valóban a gyakorlati élet talajából nőtt ki. Ma kétségtelenül a középosztály, különösen a tisztviselők nehéz anyagi helyzete a legégetőbb szociális probléma.

A magam részéről rendkívül sajnálatosnak tartom a *szociáldemokratapárt* kimaradását a nemzetgyűlésből és rokonszenvesen kívánom fogadni minden közeledését a pártnak a *nemzeti alaphoz*, amelyet megtehetetlenül, hogy a nemzetközi munkás-szolidaritást megtagadja. A kommunista kalandból kiszabadult szociáldemokratapárt gondolatvilága kell, hogy utat találjon a szabályszerű alkotmányos megnyilvánulás felé és alkotmányos területen kell, hogy surlódhasson a polgári pártok gondolatvilágával. Tagadhatatlan azonban, hogy ma

a termelő munkának nagy erővel való újból felvétele a munkásosztály legégetőbb érdeke. A mezőgazdasági munkásviszonyok külön gondozást igényelnek. Az úr a munkás és a birtokos között megfelelő birtokpolitikával könnyebben áthidalható, könnyebben lesz a mezői munkásból birtokos, mint az ipari munkásból önálló iparos.

A zsidókérdés

Rátért ezután a *zsidókérdésre*. A zsidóüldözést már csak azért is perhorreszkálom, mert nagyrészt nem más, mint a tynyaságnak, a versengő munka vállalásától való idegenkedésnek egy megnyilvánulási formája, egyébként pedig a keresztény irányzatnak lesiklása a krisztusi morálnak önuralmat és magabizalmat követelő magaslattáról a duhajkodás és féltelenség azon örvényébe, amelyben minden rossz szenvedélynek engedni lehet. Korántsem akarom tagadni, hogy a zsidóságnak számos hibája van, amelyek között leginkább az árt neki, hogy a színe-java — olyan férfiak, akik a közgazdasági korrektségnek és a hazafias gondolkodásnak legmagasabb fokán állnak — sem tudja megtagadni a szolidaritást hitsorsosainak selejtesével. Az is tény, hogy a zsidóság terfoglalása a nemzet gazdasági és kulturális életében olyan aránytalan, hogy a keresztény társadalom azzal szemben joggal keresi a védelmet. Meg is lehet és meg is kell találni ennek a módját anélkül, hogy azokkal az elvekkel ellentétbe jöjjenek, amelyek megtagadása kiközösítést von maga után a művelt népek családjából. Hangsúlyozom, hogy nincsen melegség olyan erőszakos cselekmények számára, amelyek zsidó polgártársaink személyn és vagyonbiztonságát támadják meg. Nem szabad hamis látszat keltésével megengedni egy pillanatra sem ilyen jelenségeket és eltűnünk. Ezt követeli a jogrend helyreállítása, a jogbiztonság, az egyenlőség, amely a haza minden polgárára nézve egyaránt fontos.

Jogom van ezeknek a kijelentéséhez, nemcsak mert meggyőződésem, hanem mint a békekedvvel volt elnökének is és én bizom benne, hogy ezekről a szomorú átmeneti jelenségekről nem lesz mit beszélni.

A bolsevizmus ellen

A bolsevizmus ellen beszél ezután. Rendőri és egyéb intézkedések ma még feltétlenül szükségesek a bolsevizmus visszalérésére elleni védekezés szempontjából. Ezek hatályosak csak úgy lehetnek, ha a jogrendbe beleilleszkednek, ha ártatlanok bántalmazása ellen teljes biztosítékot nyújtanak.

A királyságért

Ma az egész ország a királyság hívének vallja magát, mert Szent István koronájától a magyar szent koronától nem csupán fényt vár, hanem erőt és összekötő kapcsolatot a nemzet különböző alkotó elemei között. Amde kétségtelen, hogy a demokratikus fejlődés mellett a királyi jogok terjedelme is revízió alá fog kerülni és hogy biztosíték kell a nemzetnek abban a tekintetben, hogy a *helyreállítandó királyság szigorúan nemzeti legyen, semmiféle olyan kapcsolatot ne jelenthessen, amely hazánkat ismét tényleg alárendeli és függő helyzetbe hozza.*

A választójog reformjáról szólott még, majd a *külgügyi helyzetről*. Most stagnálni nem lehet. Ma vagy süllyedni, vagy emelkedni kell, ez az alternatíva. Ezt szeretném minden magyar embernek lelkébe bevésni. Ezt a benyomást szeretném az önképekben hagyni s ezzel be is zárom szavaimat.

Apponyi beszédét percekig taró éljenzéssel és tapsal fogadták.

Kire vár a jogrend megvalósítása?

A beszámoló után a Lehel-szállóban banket volt, amelyen Apponyi felköszöntőt mondott a jászberényiekre. Megemlékezett Horthyt Miklós kormányzóról, aki felelősségteljes, hálátlan feladatra vállalkozott, amikor nehéz és súlyos időben a legfőbb hatalom birtokában átvezeti a nemzetet a válságos időkön.

Pallavicini György ögróf felköszöntőjében rámutatott arra, hogy most erőfeszítésre van szükség. A becsületes erőfeszítésnek megtestesítője Apponyi Albert gróf: felkéri azok nevében, akikkel idejött, vessen véget az áldatlan állapotoknak.

Apponyi Albert gróf a következő szavakkal felelt: *Szívesen támogatom a kormányt azok mellett a feltételek mellett, amelyek megvalósítását befelárván kifejtetem, t. i. meg tudja valósítani a jogrend sérthetlenségét.* Remélem, hogy ez a kormánynak sikerülni fog és sikerülni fog megvalósítani azokat az eszményeket is, melyekért lelkesülök. Ha ők nem valószínűsítik meg, akkor megvalósítják mások; ha mások sem, akkor meg fogom valósítani én, mert azokat meg kell valósítani.

A jelenlévő képviselők és politikusok nagy tetszéssel fogadták Apponyi kijelentéseit és percekig ünnepelték őt.

— **Irnokok felvétele.** A nemzetgyűlési választások két napján, vasárnap és hétfőn, a szavazatszedő küldöttségeknél teljesítendő irnoki munkák elvégzésére irnokok felvételnek. Miután a szavazatok összeszámítása a késő éjjeli órákba fog benyúlni, csak férfiak jelentkezzenek szerdán és csütörtökön d. e. 11–12 óraig Csoban Endre főlevéltárnoknál Városháza, földszint 5.

Bizalom valutánk iránt

A nemzetgyűlés ülése

Budapest, június 7. A nemzetgyűlés mai ülésén Rakovszky István elnökölt.

A *bányailletkekről* szóló törvényjavaslatot Kenéz Béla dr. előadásában elfogadták.

A *kiviteli illetekekről* szóló törvényjavaslatot ugyancsak Kenéz Béla előadó ismertette. Ernst Sándor felszólalására válaszolva Korányi Frigyes báró pénzügyminiszter kijelentette, hogy a békeszerződés aláírása mindenestre alkalmas adott a kereskedelmi érintkezés felvételére.

Friedrich István: A kormány nem volt joga aláírni!

Korányi báró pénzügyminiszter: Meg van győződve, hogy kezünk megkötöttsége már nem tart sokáig, erre nézve már látja is a tüneteket. Az üzleti élet és a tőzsde nagyon érzékeny szeizmográf s ő azt látja, hogy mindenütt kezd nyílni a bizalom valutánk iránt, de szükséges, hogy az országban a személy- és vagyonbiztonság helyreálljon. Be kell bizonyítani, hogy itt törvény uralkodik, hogy teljes személy- és vagyonbiztonság van.

Heggyeshalmi Lajos szolt ezután a javaslatához.

A német választások

A koalíció összeomlik

Berlin, jun. 7. Az egész német birodalomban vasárnap volt a nemzetgyűlési választás. Bár minden kerülethől ma reggelig még nem érkeztek be a jelentések a végleges eredményről, már is bizonyos, hogy a *demokraták meglehetősen háttérbe szorultak a német nemzettel szemben*. Az általános benyomás az, hogy a polgári pártok és a szociálisták száma alig változott, de a pártcsoportok keretében a radikális iránylatok megerősödve kerülnek be a nemzetgyűlésbe. Vajjon az eddigi ellenzéki pártok erögvarapodása olyan jelentékeny-e, hogy az eddigi koalíció összeomlását vonja maga után, e pillanatban még nem állapítható meg.

A *Lokalanzeiger* nagy cikkben hirdeti a koalíció összeomlásának elkerülhetetlen voltát. A jobb- és halfelét történt eltolódás — írja a lap — döntő módon fogja érzéttetni hatását.

Erdekes eseménye a választásoknak, hogy egyik württembergi kerület *Erzberger* volt pénzügyminisztert küldte be a nemzetgyűlésbe.

Ma reggelig ismert eredmények: többségi szociáldemokrata 34, független szociálista 24, német néppárti 23, demokrata 16, német nemzeti párt 15, centrum 14, kommunista 2.

Emich miniszter Debreczenben

A kisgazdapárti képviselőjelöltek programbeszède

Emich Gusztáv kereskedelemügyi miniszter, a debreczeni második választókerület kisgazdapárti képviselőjelöltje, vasárnap délelőtt mondta el programbeszédét választói előtt.

A miniszter *Bollik József* báró, a nemzetgyűlés alelnöke, *Ruppert Dezső* és *Szabó Sándor* képviselők kíséretében reggel fél 10 órakor érkezett meg Debreczenbe hét kocsiból álló különvonaton. A pályaudvaron az érkező politikusokat nagy közönség, a hatóságok részéről pedig *Márk* Endre udvari tanácsos polgármester, *Szonjas* Gusztáv kormánybiztos-főispán és több más főtisztviselő fogadta meleg üdvözlő szavakkal.

A miniszter kíséretével ezután kocsira ült és a Bika-szállóba hajtatott, amelynek hatalmas díszterme 10 órára már zsufolással megtelt a választók tömegével.

A nagygyűlést *Kertész Imre* pártelnök nyitotta meg. Elsőnek *Szonjas* Gusztáv kormánybiztos-főispán szólalt fel, aki energikus és határozott szavakkal utasította vissza azt a vádat, amelyet az utóbbi időben a kisgazdapárt ellen hangoztatnak. A kisgazdák megosztják terményeiket az ország egész lakosságával és nem igaz az, hogy nem akarják termésüket átadni, vagy hogy az árakat túlzott mértékben emelni akarják. Ezt a vádat csak a másik táborból hangoztatják a kisgazdák ellen, ahol míg egymás közt marakodnak, a kisgazdák ellen keresztes háborút hirdetnek. Pedig ő a templomban soha sem látja ezeket, a templomot is a kisgazdák tömegei töltik meg. Debreczen népe azonban átlát ezen a eselszövevényen és a mellé a párt mellé fog állni, amelynek tagjai Magyarországot ujja akarják építeni.

Emich miniszter programbeszède

Ezután *Emich* Gusztáv kereskedelemügyi miniszter mondta el terjedelmes, nagyhatású programbeszédét. Beszámolt a kormány és tárcája legközelebbi feladatairól, vázolta a célokat, melyeket a kormány jelenleg követ. *Híve az alkotmányos monarchiának és a nemzetgyűlésnek*, amelyet hivattottnak tart az alkotmányos szükségessé vált változtatások keresztülvételére. Különösen fontosnak tartja a párt a társadalmi béke megteremtését.

Gazdasági politikánk az östermeléshez kell igazodnia. Az ipar fellendülése is csak a mezőgazdasági többletermelésből várható és a béke aláírás után meginduló szabad forgalomtól.

A közlekedés ügyét ismertelve, közölte, hogy a vasutak állapotában a legutolsó hetekben is jelentékeny javulás állott be, hála a vasuti munkásság önfeláldozó munkájának. Szólt ezután a pénzértékének helyreállításáról, az állami bevételek fokozásáról és adópolitikánk szükséges reformjáról, majd a drágaság kérdését tárgyalta. Beszédét a következőkkel fejezte be:

— Végezetül rá akarok mutatni Debreczen városának gazdasági és kulturális perspektívájára. *Debreczen hivatal arra*, különösen míg a területi integritás helyreállítva nincs, hogy az elszakított ország-részekkel a forgalmat felvegye. Gazdasági és kulturális missziója fentartani idegen uralom alatt nyögő honfitársainkkal az együttartóztatás érzését, a kulturális és

lelki kötelékeket, fentartani a gazdasági szálakat, az egységes vérkeringést. Én hiszem és tudom, hogy Debreczen városa és hazafias lakossága ennek a hivatásának magaslatán fog állani és mindenben meg fog felelni a hozzá fűzött reményeknek. Isten áldását kérem Debreczenre és lakosságára!

Emich Gusztáv beszédét a sok ezer főnyi hallgatóság percekig zugó tapsviharral, lelkes ünnepléssel köszönte meg.

Polgáry István és Nagy József

Ezután *Polgáry* István földbirtokos, az első választókerület jelöltje mondta el mély gondolatokkal telt programbeszédét, majd *Nagy József* miniszteri tanácsos, kir. pénzügyigazgató, a harmadik kerület jelöltje emelkedett szószárra. Hazánk gazdasági helyreállításának módjait és a legelső sorban fontos feladatokat ismertette nagy szaktudással, majd a *teljes konszolidáció, a jogbiztonság és a jogrend teljes helyreállításának* nagy fontosságára mutatott rá. A kisgazdapárt természetesen keresztényen párt, a szó igaz és nemes értelmében. Nem gyűlölnék senkit ok nélkül; becsülünk és szeretünk mindenkit, aki hazánk felvirágoztatásában részt akar venni. Aki nem ezt vállalja, az csak a haza romlását idézheti elő.

Bollik báró beszède

Nagy tetszéssel fogadott beszède után *Bollik* József báró, a nemzetgyűlés alelnöke szólalt fel. Először a kisgazdapárt keletkezéséről és céljait ismertette, majd rátért a zsidókérdés vizsgálatára. Sokan azt kérdezik — mondta — mi lesz a zsidókkal? Mi nem ezt kérdezzük; mi azt kérjük előbb: *mi lesz Magyarországgal?* Egyéni véleményem a kérdésben ez: *keresztény valláserkölési alapon állok, tehát nem ismerek sem vallást, sem faji gyűlöletet.* Az igazi kereszténység magához ölel mindenkit, aki keresztény erkölesi alapon áll és eltaszít mindenkit, aki nem ilyen erkölcsökkel bír, akár keresztény, akár zsidó legyen is az illető. Ennek a kérdésnek a hangoztatása nem használ az országnak. A zsidókérdést egyedül teremtő munkával lehet megoldani.

Ezután *Ruppert* Rezső nemzetgyűlési képviselő szólalt fel, aki azt fejtette, hogy a kisgazdapárt Kossuth Lajos függetlenségi főrekvéseinek örököse, annak a politikának folytatója, amely a debreczeni Nagytemplomból indult utra 1849-ben. Majd rátért a felekezeti kérdés tárgyalására és éles szavakban ítélte el a felekezeti és faji gyűlölet szítását.

Végül még *Szabó* Sándor képviselő tartott rövid beszédet, amelyben felhívta a választókat, hogy támogassák a kisgazdapártot. Ezután a gyűlés délután egy óra tájban véget ért.

A gyűlés után a debreczeni kisgazdapárt a vendégek tiszteltére disztribúciót adott. Délután a kereskedelemügyi miniszter kíséretével együtt visszautazott Budapestre.

Uri kelengyét,

inget, nadrágot, gallert és zsebkendőket készít

HERMAN NÁNDOR

Hatvan-utca 31. szám.

A lengyelek újabb győzelme

Brussilowot behörtönözték a vörösök

Páris, június 7. *Varsóból* jelentik: A lengyelek győzelme az egész harevonalon kifejlődik. A jobb szárnyon a lengyelek, a menekülő ellenséget szorongatva, elérték *Dvinessát* és a *Vienionavat*. *Pilsudsky* marsall személyesen vezeli a *Dnyester* és a *Dnyeper* közötti hadműveleteket. *Udienny* bosevista lovas hadtestének támadása összeomlott a lengyelek vonalán. Egy ellenséges hadosztályt teljesen megvertünk. Egy körülfárt dandár letette a fegyvert. Az általános helyzet kitűnő.

Bécs, június 7. A »*Neue Freie Presse*« a *Varsói* Távirati Ügy-nökség moszkvai jelentését közli, amely szerint *Brussilow* tábornokot a moszkvai szovjet parancsára Moszkvába vitték, ahol *arulás* vádja alól kell tisztáznia magát. *Brussilowot* Moszkvában *börtönbe zárták*.

Izléses női kalapok

200 K feletti és leánykalapok kaphatók
SCHIMMER MORNE Piac-utca 2.

HIREK.

— **A körletparancsnok fogadó-napjai.** *Hegedüs* Pál tábornok, katonai körletparancsnok fogadó-napjai egyházi és polgári hatóságok és magánégyének részére: hétfő, szerda, péntek délelőtt 11 órától 12 óráig. A meghatározott fogadódíon kívül *Hegedüs* Pál tábornok senkit sem fogad.

— **A választási munkálatok.** A városi tanács annak idején *Csobán* Endre főlevéltárost bízta meg a választásokat előkészítő munkálatok vezetésével. A munkálatok költségeire a mai tanácsülés 60.000 korona hitelt engedélyezett a város házipénztárából.

— **A menekültek államsegélye.** A polgármester a következő hirdelményt tette közzé: Miután a menekültek a megszálló hatóságok engedélye alapján már hazautazhatnak s másrészt az államkincstár a menekültek költségeivel állandóan meg nem terhelhető, a m. kir. belügyminiszter ur a menekültek segélyének kifizetését 1919. évi október végével beszüntette. Ennek folytán értesitem az összes Debreczen városában tartózkodó menekülteket, hogy amennyiben haza nem utaznak, létfontosságukról ezentul maguk tartoznak gondoskodni. Kivételesen folyósítható csakis méltányos összegű segély oly esetekben, amidőn egyes menekültek hazautazása, vagy munkavállalása betegség vagy egyéb ok miatt elháríthatatlan akadályokba ütközik. E segélyezés azonban egy rendszeres segélyezés alapjával nem szolgálhat. E kivételes intézkedés azonkívül csak a magyar honos menekültekre vonatkozik. Az osztrák, galíciai, bukovinai stb. menekültek segélyben egyáltalában nem részesíthetők. Intézkedés történt ezeknek önköltségen hazájukba való szállítására.

— **A városi főispáni hivatal helyisége.** *Huberth* Ottó dr. Debreczen város kormánybiztos-főispánja részére a város háza első emeleti 71., 72. és 73. helyiségeiben rendezték be a főispáni hivatalt.

— **Visszahelyezték a Nép-jóléti hivatal igazgatóját.** A közigazgatási bizottság fegyelmi választmánya szombaton foglalkozott *Biró* Jenőnek, a Nép-jóléti Hivatal helyettes igazgatójának fegyelmi ügyével. *Birót* annak idején felfüggesztették az állásától, mert szabadságát meghosszszabbította és fegyelmi eljárást indítottak ellene. A választmány úgy döntött, hogy a fegyelmi vizsgálatot lefolytatja, de addig is visszahelyezi *Biró* dr.-t hivatalába.

— **Kétfélmillió betörés.** Budapesti tudósítónk jelenti: Néhány nappal ezelőtt a *Visegrádi-utca* 9. számú házban feltűnő betörés történt. Az ötödik emeleten lakik *Kaiser* Mór kereskedő, kinek felesége egy órára elment hazulról. Amikor visszatért, megütközve tapasztalta, hogy lakását fényes nappal — délután 5 és 6 óra között — feltörték és *Wertheim* szekrényének középső kazettáját elcipelték. A kazettában 2 millió korona értékű készpénz, értékpapír és ékszer volt, ezenkívül a lakásból szőrméket és ruhane-műeket is elvittek. A károsult feljelentést tett a betörők ellen és 100.000 korona jutalmat tűzött ki a betörők kézrekerítőjének.

— **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk, *Austerlitz* Armin, a *Berlini* Viktória biztosító intézet vezértitkára, a debreceni társadalom köztisztelőjében állott tagja, ma szeszbetegség után elhunyt. Családja a következő jelentésben tudatja a gyászos hírt:

Özv. Austerlitz Arminné *Stark* Rezsín úgy a maga, mint családja nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatja, hogy forrón szeretett férje *Austerlitz* Armin vezértitkár f. hó 7-én hosszú szenvedés után életének 50-ik, boldog házasságának 27-ik évében elhunyt.

Drága halottunkat f. hó 8-án d. u. 4 órakor temeltük el a *Piac-u.* 72. sz. gyászházól. Debreczen, 1920. június 7. Gyermekai: *Margit*, *Böske*, *István*, *Terka*, *László*, *Veji*; *Dr. Jakobovics* Emánuel, *Mondschein* Dezső. Unokái: *Jakobovits* Evi, *Jakobovits* Márta.

— **A sertések takarmányellátása.** Annakidején megemlékeztünk róla, hogy a közéletmezési ügyosztály 584 sertést kötött le a debreceni gazdálknál a város zsirszükségletének biztosítására és kérte a kormányt, hogy a sertések hizlalásához szükséges takarmány mennyiséget oldja föl a zár alól. *Balla* Bertalan dr., a liszt hivatal vezetője, a napokban Budapestre utazott s a közéletmezési minisztériumban meg sürgette a város kérelmének elintézését. A minisztériumban megígérték a kérelem kedvező elintézését.

— **Dr. Brück** István ügyvéd irodája *Piac-u.* 64. sz. alatt van.

— **Elmarad a marhavásár.** A mezőrendőrkapitányság közli, hogy a marhavásárt száj- és körömfájás föllépése folytán bizonytalan időre elhalasztották. A sertésvásárt azonban megtartják.

— **Az ország rézgalic-szükséglete.** A szőlősgazdák rézgalic-szükségletének könnyebb és gyorsabb kielégítése érdekében a földmivelésügyi miniszter úgy intézkedett, hogy a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete útján minden törvényhatóság és város első tisztviselőjének megküldésék az ő területükre szükséges mennyiség és pedig utólagos fizetés mellett. A törvényhatóságoknak természetesen garantiáknak kell a rézgalic árát, az egyes gazdák készpénzfizetés mellett kapták a rézgalicot a törvényhatóságától.

— **A gabona-prémium.** A közéletmezési miniszter az 1919. évi terméshuza, rozs, kétszeres, árpa és zab készletek után fizetendő prémiumra megállapított határidőt a folyó gazdasági év végéig meghosszszabbította.

Saját készítésű

cipők

legjobb kivitelben és legolcsóbban beszerezhető készen és méret után

Grünwald cipőüzem
SAS-UTCA 4.

Kölcsönös-segélyező épület.

— **A budapesti tőzsde.** Értékpapírok: Magyar hitel 1604—10. Osztrák hitel 1005. Magyar-olasz 446—48. Jelzálogbank 480—95. Államvasút 3700. Brassói 3740—670. Danica 4725—825. Lámpa 2400—370. Cukor 10:200—10:100. Valuta-árfolyamok: Arany 650—45. Lei 3:89—91. Márka 4:96—85. Dollár 178—71. Font 655—70. Romanov 3:10—06. Lira 10:80—55. Francia frank 13:15—10. Dinár 6:40—90. Sokol 3:96—86. Svájci frank 29:50.

— **Leesett a létráról.** Zimbó Imréné Eötvös-utca 31. szám alatti lakos tegnap délelőtti takarítás közben leesett a létráról. Súlyos állapotban a Közkórházba szállították.

— **Vízgaruhák, szandálók, cénaruhák, trikók, babaholmik,** kintő gummiárúk és minden gyermekruházati cikk legolcsóbban beszerezhetők Dr. Hegedűsné gyermekdivatházában, Simonffy-u. 2.

— **Nagyerdei játék és táncanfolyamra** korlátolt számban növendékeket június 15-ig előjegyez. Kékes Rákóczy-u. 23. Táncanfolyam vezetője Perczel Karola.

— **Istálló ablakokat,** itató vályukat készít Piros Béla lakatos műhelye Péterfia-u. 32. sz.

— **Végh Gyula** szücs elsőrangú modern és legnagyobb molykár ellen biztosító és megóvó beraktározási vállalata (saját ház) Debreczen, Piac-utca 4.

— **Tessék arról meggyőződni,** hogy Klonda szücs a legszilárdabb ár mellett helyez el mindenféle szörme és téli ruházatokat molykár elleni megóvás és nyári megőrzés végett. Piac-utca 21., Tisza-palotával szemben.

— **Villamos szakmába vágó** legkomplikáltabb munkákat készít és javít Földvári elektrotechnikai gyára Széchenyi-utca 55.

— **Verner divatházba** érkeztek újabban szövetek, selymek, batisztok, grenadinok, ruhavásznak és egyéb újdonságok. Harisnyák minden színben.

— **Hoffer Sándor** bankbizományi irodája Ferencz József-ut 58. szám alatt.

— **Már nem Péterfia-u. 53.,** hanem Rákóczi-utca 23. sz. a alakítom újja rossz nyakkendőit.

HIRDETMEY.

Földesi és Tsa papírkereskedése Debreczen, Csapó-utca 16. sz. alatt az udvarban. Allandóan raktáron tart: Riz Abadie és Club specialitét-cigarettapapírt, Pax-hüvelyt, levél-, író- és csomagolópapírokat, író- és rajzszereket vizonteladók részére a legolcsóbb napi árban.

FRICZI kalap-szalokban
óriási nyári kalapvásár.
Olcsó szabott árak.
Városházával szemben

SZINHÁZ.

Vígszínház.

Kedd: Farsang tündére, operett bemutató.
Szerda: Farsang tündére.
Csütörtök: Farsang tündére.
Péntek: Mágus Miska, operett.
Szombat: Csárdáskirálynő, operett.
Vasárnap: Délután: Cifrányomorság, színmű. Este: Farsang tündére, operett.

A színházi iroda hírei. A *Farsang tündére* bemutatója ma lesz a Vígszínházban. Az idei legsikerültebb operett újdonságok közé tartozik a Farsang tündére. A szöveget Vilner Alfréd és Ostreicher

Rudolf írták, fordította Gábor Andor. Zenéjét írta Kálmán Imre. Az operett újdonságát Tihanyi Oszkár rendezte és Mály Károly karnagy tanította be. Az operett kedden, szerdán, csütörtökön és vasárnap kerül színpadra.

— **Tisza Carola szerződése.** Honthy Hanna helyére Irmay igazgató Tisza Carolát szerződtette, aki a nagyváradi színháznak, később a Király-színháznak és legutóbb a Kristály-palotának volt ünnepelt primadonnája. Az új primadonna, aki Honthy Hanna helyét van hivatva betölteni, június 15-én mutatkozik be a »Cigányprimás« operett Sári szerepében.

Kálmán Illés tenorista az Apollóban az »Utolsó felvonás« című négy felvonásos drámában Carmen és Bajazzo operákból 3 dallal énekel.

A csárdáskirálynő operette filmen ma utoljára az Urániában.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Elítélt betörő.** Wengel Istvánt, aki a múlt év nyarán betört Havas Jakab Péterfia-utcai lakásába és onnan mintegy 10,000 korona értékű ruhaneműt ellopott, elítélte 2 évi fegyházra. *Vadisa*n László és *Tassi* Kálmán cipészeket, akik a lopott holmit megvásárolták, a törvényszék 600, illetőleg 400 korona pénzbüntetésre ítélte.

SPORT.

A DMTK Kisvárdán. Eredmény 3:1 (1:1) Igazi magyaros vendégszeretettel fogadta el a Kisvárdai Testező Egyesület a szimpatikus Debreceni Máv. Testgyakorlók Köre csapatát. A KTE dicséretes ambícióval küzdött a nagyobb tudású DMTK ellen és így elég szép eredményt sikerült elérnie. A DMTK csapata teljesen átértékelte a mérkőzés propagandajellegét és nem eredményre, hanem szép játékra törekedett, ami teljes mértékben sikerült is. A Szotyori-Móra-Martin belső trió a legideálisabb csatárjátékot mutatta be. A mérkőzést Weinreb bíró (DTE) kifogástalanul vezette.

A DKASE vasárnap Nyíregyházán a NYTVE fölött 1:0 arányban győzött.

Futballbíró a mellényzsebben legújabb játékszabály könyv 11—	
Az M. L. Sz. szabályainak kézikönyve —————	13:20
Dr. Földessy legújabb football évkönyve —————	11—
Kapható:	
HEGEDŰS ÉS SÁNDOR	
irod. r.-t. könyvkiadóhivatalában.	

A püspök atyafisága

— Regény. —

Írta: IVÁNYI ÖDÖN. (87.)

Aztán az a nevetés hangzott a fülébe, amivel Kanut aggodalmas hűgöcskáját megnyugtatón igyekezett. Azt megnyugtatta, de őt, Veront, nem tudta megcsalni ez ámitásra szánt, tartalmatlan nevetés. Valami titkolt lehangoltságot, elernyedtséget sejtett ő a csinnált jókedv mögött.

Nem a sápadt, meghűzött arc nyugtalanította, hanem az a folytonos, szinte lázas iparkodás, amellyel Kanut magát és a nőket elfoglalni igyekezett. Azzal tisztában volt, hogy valami bántja ezt a férfit s hogy valamit elfeledni akar. De hogy mi bántja: kitalálni nem tudta. Pályája gondolai nem nyombatták nagyon, mert hiszen a lapok csak sikerreiről szólnak s még egyszer sem volt olyan kritikus helyzetben, amely a hatalom embereit meg szokta viselni.

Egyik-másik föltevést szinte megremülve utasította vissza. Nem lehet, hogy nő legyen a dologban. Kanut és Veron sűrűn leveleztek. A levelek tárgya mindig ugyanaz volt. Kanut Esztikéről kérdezősködött, Veron felelt neki. De a Kanut leveleinek hangjában a testvéri szeretet gyöngédségei közt volt valami, ami csak Veronhoz szólt. Kanut, aki óvakodott egy beteg testvér fölött érzelt aggodalmait közé vegyíteni a szerelem önző hangját, talán maga sem tudta, hogy önkénytelen, akaratlan, minden levelében, megütött egy-egy akkordot, mely visszhangzott szívében. Veron érezte a levelekből, hogy szeretve van attól, aki hozzá így ír. Nem írott szó mondta ezt neki, hanem a hang tartózkodó, de mégis bensőséges és bizalmas volta, mely úgy lüktet fel Veron előtt, mintha az nem is lehetne másképpen. A levelekre gondolva — Veron lecsillapult. Valami enyhe, nyugodt érzés lepte meg s ő mintegy belémerült abba. De még sokáig ébren volt s hajnalodott, mikor el tudott aludni. Almában folyton hallotta a tenger tompa zugását, mely lassan átalakult távoli, szomorú zenévé, hogy végre mint egy gyászinduló el-elhaló melódiaja szövődjék álomképei közé mindinkább hatalmába kerülve az álmodó leány hangulatát...

Reggel, mikor jó későn fölébredt, nedves volt az arca. Almában sirt. A hullámok megrikálták. Kanuttal a reggelinél találkozott Veron. A tegnapi lehangolt s a vidámságot csak szimuláló Kanutra alig ismert rá a két nő, ebben a még mindig sápadt, de friss, jókedvű, éhesen falatozó és eszevegő urban.

Kanut könnyárt kora reggel a tengerparton. Jól kifuvatta magát az üde, erős, sós tengeri szelektől s egy hatalmas gyalogolás után fizikailag fáradtan, de ruganyos kedéllyel tért vissza... A tenger gyógyította meg.

A tenger!... Ember nem közelíthet e hatalmas, rejtélyes elemhez — anélkül, hogy új, erős hatások ne vállanak föl a szárazföldi hangulatokat. Az óceán mély tekintetét egész valónk megéri. E mindent elnyelő zöldeskék mélységek, e képzeletet leigázó végtelenség előtt egyik ember megfélemedik s öntudata meghunyászkodva zsugorodik össze az örökkévaló, korlátlan erőttől; a második, a vég és kezdet nélkül küzdő titán előtt az emberi küzdés kicsinyességére, hiábavalóságára gondol és stoikussá lesz; a harmadikban az ellankadt erély, mint levegőt kapott tűz, úgy lobban föl e minden cseppjében, habjában élő, mozgó, küzdő erősség láttára.

Kanut az utóbbi történet. Az óceán lehellete lefújta róla a nyomasztó gondokat. A sós hullámok mintegy lemosták lelkeről a szárazföld porát. Egészen a régi volt s legényes jó kedve a hazautazás napjáig el nem hagyta többé. (Folyt. köv.)

Szegfűvirágot (ka milla), hársfavirágot, bodzavirágot, maslag- és beléndeklevelet, körishogarat, anyarozst stb. mindenfajta gyógyfüvet legmagasabb árban átvész **STEINER MOR** gyógynövény kiviteli nagykereskedése, Budapest, VI. Király-utca 26.

Darabos mész, lávalégetett és román cement
állandóan kapható
WEISZ építkezési anyagok oo, raktárában oo
Bocskay-tér 2. DMKE.-vel szemben.

Pala érkezett!
Tetőfedések készítését jutányosan vállaljuk.
Karmantus betoncsövek, mozaik- és cementlapok kaphatók
Singer és Társa
Var-u. 7. (sóraktár.)

SILVIA ruhafesték
minden üzletben kapható.
Gyári főraktár
Fleischer Mór
nagykereskedőnél
HATVAN-UTCA 15. SZÁM.

Bélyeggyűjtők
kérjenek legújabb árjegyzéket
KELEN S. és Tsa
Budapest, Lipót-körút 23.

Anilin ruhafestékek
minden színben. 3-as Ghaza-hüvely Riz Abadie és Club cigarettapapírok, szobaseprűk, masse-gombok, valódi Benzoe-glicerin, toiletté szappanok érkeztek a
Közszükségleti áruházba,
Csapó-utca 9.

Tölgy- és akác tűzifa
Ötenként és aprítva hazhoz szállítva, valamint **száraz, aprított vegyes galyfa** főzéshez igen alkalmas, ötenként 850 korona árban kapható
EMERICH VILMOS
tűzifakereskedőnél.
Központi iroda: Hatvan-utca 16.
Telep: Újvárosi-u. 8. szám.
Csapatkőrház mellett.

Bélyegzőgyár és vésőintézet
PAULO I.
Batthyányi-utca 22.

BEKETOW CIRCUS
ELŐADÁSAIT 2 NAPPAL MEGHOSSZABBITOTTA.

Junius 5, 6, 7 és 8-án **teljesen új műsor** 2 részben 16 számmal.
Vasárnap **2-2 előadás 2-2** délután 4 órakor és este 8 órakor.
jun. 6-án **2-2 előadás**
KEDDEN, JUNIUS 8-ÁN UTOLSÓ BUCSUELŐADÁS

Gallérok, kezelők KONCZ
és **férfi ingek** tisztítását, vasalását ismét kifogástalanul oo eszközlő 10—14 nap alatt maximális árak mellett oo
kezelesre és vegyíztető
Arany János-utca 10.
Felvételi iroda az udvarban.

FELHÍVJUK

a n. é. közönség b. figyelmét a közelgő vizsga alkalmára nagy választékban levő **fiu- és leányka cipők** nagy rakományra, hol legelőször is szerezhetők be. **Férfi- és női cipőkben** óriási választék legelőször is áruk mellett

CZÍPŐ NAGYÁRUHÁZ,
Piac-utca 9. szám.

Női és férfi kalapok
ujjalakítása
Piac-utca 9. sz.
Városi és állami tisztviselők
előnyárban részesülnek.

PÁLMA GUMMISAROK.

Czipőfűzők és szalagok.

Czipőkrémek.

Pontos és szolid kiszolgálás. Választékos raktár.

Herskovits József

bőr és cipéskellékek kereskedése
Debreczen, Piac-utca 70. sz.

Ajánlja a t. csizmadia és cipésmestereknek
bel- és külföldi bőrökből szortírozott raktárát.

Czipéskellék-különlegességek.

Papírsineg svéd áru K 20
Papírsineg belföldi kg kint K 17
WEISZ BERTALAN
festék nagykereskedésében
DEBRECZEN, Hatvan-utca 8. szám.

Bocskay és más katonasapkák, úgyszintén férfi és fiu sapkák 24 órán belül készülnek és készen kaphatók
Széchenyi-utca 16.
keresztépület.

Friedländer Testvérek
szőlőbirtokosok és nagykereskedők
Széchenyi-utca 29. sz.
Ajánlják saját termésmű boraikat
a legelőször is napi árban

Viszonteladóknak nagybani ajánlat

Raffia	extra, prima	70°
Budai föld	majunga bál	1°
Jégszóda	vételnél kgr.	21°
Fedák és Kürti	eredeti zsák	45°
	vételnél kgr.	21°
	8. sz. dzt.	72°
	100. sz. dzt.	150°
Ruhafesték	100 levél	65°
Grünberger és Glück	lúszter- és gyarmatáru	
	nagykereskedésben.	

Kékkő I-a, aussigi, raffia, extra majunga, papírsapka, gyümölcsessajt, barackiz, kristályszóda és mindenféle fűszeráru kapható

Adorján Jenő és Tsa
fűszer-, gyarmat- és rövidáru nagykereskedő cégnél
Széchenyi-utca 24., az udvarban.
Csak viszonteladóknak

Akar ön jó cipőket

jutányos árban hozatni? úgy kérjen árjegyzéket, az évek óta legmegbízhatóbbnak elismert cégtől. ooooo

Elsőrangú minőségű cipőárak szállítása! Legerősebb munkásbáncosok, női parasztcipők, fiu és gyermekcipők szállítása. Finom külföldi

női divatcipők
raktára. Számítalan elismerés jó áruk szállításáért. Vidékre legondosabb erős csomagolás és naponta szíjjelküldés postán

Müller L. K. és Tsa,
Budapest, Károly-körút 4. l. em. Alapítva 1912. Alapítva 1912.
Szövetkezetek, Oradalmak, Kisgazdák szállítás.
Árjegyzéket azonnal küldünk!
Írjon meg ma, mire van szüksége!

Ecet, gépolaj

jégszóda, gyufa, lugkő, budai föld, és mindenféle fűszeráru legelőször is bevásárlási forrása

Gyémánt Géza és Társa
fűszernagykereskedőknél, Piac-utca 56. sz.

APRÓ HIRDETÉSEK

Apróhirdetések díja hétköznap 10 szóig 10 korona, minden további szó 1 kor. Vasár- és ünnepnapokon 10 szó K 15°, minden további szó K 1-50. Vastag betűből szedett szavak kétszeresen számítanak.

VÉTEL.
Veszek és adok mindenféle ékszer, aranyat, ezüstöt és drágaköveket. Krámer József, József kir. herceg-utca 3.

Jókarban
levő használt zsákokat veszünk Gyémánt Géza és Tsa, Piac-utca 58.

ELADÁS.
Mész, fával égetett minőségű folyam beton kavics és homok, valamint faszén vaggontételekben azonnali szállításra kapható Pollák Zsigmond részvénytársaságnál Debreczen. Telefon 4-41.

KÖZPONTI
fuvarozási vállalat,
Debreczen, Kossuth-utca 39.
felvállal mindennemű fuvarozást helyben és vidékre.

Gyümölcsiz,
köménymag, szódabikarbóna, Diana-, Borolin-sósórszeszek, Riz Abadie, Hansa-papírok, hüvelyek, gyertya, cipőkrém, v a s p o r, ruhafesték, rasol és mindenféle fűszer- és gyarmatáru cikkek nagyban és kicsinyben legelőször is szabban beszerezhetők

Parkas és Goldbergnél,
Hunyadi-utca 17-19. sz.

ZoZo
crém, szappan, puder, sampon a legelőször is és legkeresettebb toltette szerek. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Készíti: **HUNNIA** gyógyszerár laboratóriuma BUDAPEST IX., Ráday-utca 12. szám.

Jégszóda, szalakkáli, fondant cukorka, rézgálic, raffia és mindenféle fűszer- és gyarmatárakat viszonteladók a legelőször is szerezhetik be
FRIEDMANN SIMON
fűszer- és gyarmatáru nagykereskedőnél, **Arany János-utca 8 sz**
Osztrák Magyar Bankkal szemben

Gummibélyegzők
gyorsan és pontosan készülnek a
DEBRECENI ELSŐ BÉLYEGZŐGYÁR
ÉS KÖNYVNYOMDÁBAN
Plac-utca 81. szám.

REICH MARTON
polgári és katonaszabó.
Készít mindennemű polgári és egyenruhákat. Egyenruházati felszerelések állandó raktára. Egyenruhákat gyorsan és szabályosan készíti olcsó árak mellett
Simonffy-u. 5.

MESZET cementet gipszet fedéllemezt
vaggontételekben is szállítunk
KORONA GOZKENYÉRGYÁR
ipar és kereskedelmi r.-t.
BETHLEN-UTCA 23.

KERESLET.
Egy helyi fűszer-, festéknagykereskedéshez megfelelő tőkével társat keresek. Cím a kiadóhivatalban.

2000 koronát adok annak, ki nekem 3 esetleg 4 szobás lakást szerez, esetleg egy ily házat megvételre is szerez. Cím a kiadóhivatalban.

Tanuló leány felvételt lapunk könyvnyomdájában.

Lapkihordó asszonyok felvételre a kiadóhivatalban.

Fűszerkereskedéshez jó állapotban levő berendezést keresek. Cím a kiadóhivatalban.

VEGYES.
Trógépet keresünk megvételre. Gyógyáru Kereskedelmi r.-t. Piac-utca 41. sz.

Fedák, Kürti, Mánás cipőkrémek, fénymaz, gyári fórártár:
Fleischer Mór,
Hatvan-utca 15.

Sirkerítés festéséhez
alluminium fehér festék
kapható
WEISZ BERTALAN
festék nagykereskedésében
DEBRECZEN, Hatvan-utca 8. szám.

Apró gyertya,
Franck-kávé, zsirszóda, fénymáz, ecet, ásványfüge, víz, valamint egyéb fűszer- és gyarmatáru legelőször is szabban beszerezhető
Kupfer Ignácznál,
Bádogos-utca.
Viszonteladóknak árendemény

KULTURA ÉS TUDOMÁNY
kötetei kötve kapható.

Bölsche, A természettudomány fejlődésének története 2 kötet	K 39-60
Kant, Breviárium	13-20
Rodin beszélgetései a művészetéről	15-40
H. Bergson filozófiája	19-80
Széchenyi eszmévilága 2 kötet	26-40
Strachey, a francia irodalom főirányai	15-40
Pollard, Anglia története	15-40
Geréb, A római kultúra legjelentősebb vonásai	16-50
Balangy György, Világpolitika	21-
Fauquet, A kontárság kultusza	22-
Molnar Antal, Az európai zene története 1750-ig	22-
Schoppenhauer, Kantól. Kant filozófiájának bírálata	37-40

Kapható: **HEGEDÜS ÉS SÁNDOR** r.-t. könyvkereskedésében
Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDÜS LORÁNT.
Kiadó:
HEGEDÜS ÉS SÁNDOR
irodalmi és nyomdai részvénytársaság